

DIN ISTORIA MINISTERULUI DE INTERNE. ASPECTE PRIVIND SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT (1949 - 1989)

DR. DORU BRATU*

Instituționalizarea regimului comunist în România a însemnat și restructurarea din temelii a sistemului organelor de ordine și informații.

La data de 30 august 1948 prin Decretul 221 al Președintelui Marii Adunări Naționale a fost creată Direcția Generală a Securității Poporului (din 1951 Direcția Generală a Securității Statului) ca structură în cadrul Ministerului de Interne, având ca atribuții "apărarea cuceririlor democratice și asigurarea securității Republicii Populare Române contra dușmanilor din interior și exterior".¹

Crearea noii structuri făcea necesară o schimbare de personal care să corespundă criteriilor politicii de cadre care pune în prim plan fidelitatea față de regimul comunist evidențiată de originea socială "sănătoasă", aprioric devotată, a muncitorilor și țăranilor cu "gospodărie mică". În context, pregătirea pentru "munca de securitate" urma să se desfășoare într-o serie de școli speciale.

În baza Decretului 221/ 1948, printr-o decizie a Ministerului Afacerilor Interne, în octombrie 1948 s-a înființat Școala de securitate din București cu sediul central în strada Principatele Unite nr. 63.²

În afara aspectelor deja publicate în literatura dedicată subiectului, dorim să adăugăm o serie de amănunte având ca sursă ceea ce se numește "istorie orală".

Durata cursurilor în școala de securitate înființată în 1948 era de patru luni, admiterea făcându-se pe bază de "dosar" în conformitate cu criteriile social-politice impuse.

1. Cristian Troncotă, *Istoria securității regimului comunist din România, vol. I, 1948-1964*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2003, p. 236

2. Problematika politicii de cadre a Securității a mai fost tratată de Cristian Troncotă, în afară de volumul amintit, și în alte lucrări precum: *Istoria serviciilor secrete românești. De la Cuza la Ceaușescu*, Editura Ion Cristoiu S.A., București, 1999; *Duplicitarii. O istorie a Serviciilor de Informații și Securitate ale regimului comunist din România. (1965-1989)*, Editura Elion, București, 2003.

Prima serie a început cursurile cu 141 de elevi la 15 octombrie 1948. Prima promoție a numărat la final, 28 februarie 1949, 130 de absolvenți, ofițeri și sub-ofițeri.

Ca urmare a necesității pregătirii de cadre pentru diverse tipuri de activități, activitatea în școală s-a desfășurat pe diferite specializări în mai multe sedii: în sediul central pentru profilul informativ-operativ, radiotelegrafiști și stenodactilografi, în sediul din Știrbei Vodă nr. 39 pentru contrainformații militare. Ofițeri pentru profilul operativ-informativ s-au mai pregătit într-un sediu ulterior devenit localul Hotelului Negoiu și în sediul din strada Onești nr. 5-7 (ulterior sediul Direcției a V-a). În sediul de la kilometru 12, șoseaua București-Ploiești nr.78, se pregăteau ofițeri cifratori, de administrație și subofițeri pază ambasade. Într-un alt sediu, din strada Sf. Ioan Nou, se pregăteau specialiști în domeniul foto.

Începând cu luna decembrie a anului 1952 Școala de securitate s-a mutat în localul special construit pe alea Privighetorilor (actuala Academie de Poliție "Alexandru Ioan Cuza"), primind denumirea de "Școala de ofițeri nr.1 a Ministerului Afacerilor Interne", durata studiilor fiind stabilită la doi ani.

La început, planul de învățământ, destul de sumar, pune accentul pe dimensiunea ideologică căreia îi erau subsumate toate celelalte direcții de pregătire profesională, inclusiv cele de specialitate. Disciplinele cuprinse în acest plan erau: bazele marxism-leninismului, tehnică informativă, foto, drept penal, drept constituțional, filaj, educație fizică și instrucție militară. Planul de învățământ pentru promoția din anul 1951 era organizat pe cinci direcții: 1. Pregătirea ideologică marxist-leninistă (bazele marxism-leninismului, istoria R.P.R., economie politică, problemele construcției socialiste); 2. Cultură generală (limba română); 3. Pregătire de specialitate (tehnică informativă, informații interne, contrasabotaj, operativ, anchete, drept penal, tehnică operativă, filaj, investigații, cadre, secretariat); 4. Pregătire militară (topografie, tehnică specifică M.A.I., regulamente, cunoașterea armamentului); 5. Pregătire fizică (gimnastică și sport, G.M.A. -*gata pentru muncă și apărare*-, probe speciale).

Planurile de învățământ s-au schimbat permanent în conformitate cu directivele politice care urmau evoluțiile sinuoase ale relațiilor dintre putere și propriul aparat represiv (de exemplu se scoate G. M.A. și se introduce disciplina "Probleme de politică mondială").³

Din 1952 absolvenții școlii au primit exclusiv grade de ofițeri.

Prin Hotărârea C.C. al P.M.R. și hotărârea Consiliului de Miniștrii nr. 305/30.03 1962 s-a decis ca începând cu anul școlar 1961/1962 cei trei ani ai școlii

3. Despre calitatea corpului profesoral al acestei perioade precum și despre planul de învățământ și programul orar zilnic vezi Cristian Troncotă, *Istoria serviciilor secrete românești .De la Cuza la Ceaușescu.*,p. 341-344

de ofițeri să fie echivalați cu primii trei ani de studii la Facultatea de Științe Juridice, forma fără frecvență. În planul de învățământ al școlii au fost cuprinse disciplinele care se studiau la facultate potrivit planului de învățământ aprobat pentru aceasta de Ministerul Educației și Culturii. Ca urmare, toată partea "civilă" a planului de învățământ era aprobată de Ministerul învățământului (potrivit tipicului specific universitar), la propunerea M.A.I.

În anul 1972, prin ordinul ministrului de interne, în conformitate cu Decretul 130/1972 și H.C.M. nr. 457/ 1972, s-a înființat "Școala de ofițeri activi a Ministerului de Interne" prin fuzionarea "Școlii militare de ofițeri de securitate" cu "Școala militară de ofițeri de miliție".

Realizarea unificării în practică s-a confruntat cu asperități și rivalități "de armă" care au continuat să se manifeste multă vreme.

După înființarea *Miliției* (la 22 ianuarie 1949 prin Decretul nr. 25)⁴ printr-o decizie a M.A.I. și un ordin al Directorului General al Miliției s-a hotărât înființarea "Școlii de ofițeri de miliție" din București într-un local din bulevardul Ilie Pintilie nr. 5, cu o durată a cursurilor de șase luni.

Candidații erau recrutați pentru admitere pe bază de dosar dintre tinerii muncitori, ostași în termen și subofițeri. Școala era subordonată Direcției de învățământ din Direcția Generală a Miliției. Planul de învățământ era alcătuit împreună cu Direcția politică din cadrul M.A.I.

După înființare s-au predat discipline precum: educație politică, legea și statutul miliției, drept penal, pază și ordine, înscriere și evidența populației, sectoriști, procedură penală, legi speciale, miliție economică, miliție tehnică, medicină legală, drept civil, informații, limba română, geografie, istorie, topografie, armament, instrucție militară, limba rusă și tactică milițienească..

Din 1952, odată cu mutarea localului școlii în strada Dobrogeanu Gherea nr. 3, s-a prelungit timpul de școlarizare la doi ani. Din 1957 școala a primit denumirea "Școala M.A.I. nr. 2" București .

Din anul 1959 școala miliției s-a mutat în localul din Șoseaua Olteniței nr. 158.

Începând cu anul școlar 1961/ 1962 s-a decis echivalarea studiilor cu primii trei ani ai Facultății de Științe Juridice, forma fără frecvență. În urma unificării hotărâte în 1972 ofițerii de miliție au fost pregătiți în cadrul "Școlii de ofițeri activi a Ministerului de Interne" de la Băneasa.

Ofițerii trupelor de securitate au fost pregătiți până în 1972 în mai multe școli: Oradea, Rasna-Lipova și Câmpina. La Oradea a fost înființată, în 1949, prin decizie ministerială "Școala de educatori politici M.A.I. nr. 2" transformată în 1952 în "Școala de ofițeri M.S.S. nr. 1". La Radna a funcționat "Școala de ofițeri M.A.I. nr. 3, înființată în septembrie 1949. La Câmpina a fost înființată o

4. Lazăr Căjan, *Istoria poliției române de la origini până în 1949*, Editura Vestala, București, 2000.

școală de ofițeri M.A.I. în anul 1959. Ulterior ofițerii pentru trupele de securitate au fost pregătiți și la școlile militare ale M.A.N. de la Sibiu.

Pentru arma pompierilor din cadrul M.A.I. s-a creat în 1950 o școală pregătitoare în București. Școala s-a mutat în 1953 în Brașov și Câmpina pentru ca în 1954 să revină la București. În 1955 "Școala de ofițeri pompieri" s-a încorporat în centrul școlar M.A.I. Oradea. În anul 1963, în urma unui protocol încheiat cu M.A.N. la sfârșitul anului 1962, ofițerii pompieri au fost pregătiți ca armă separată în cadrul "Școlii militare de ofițeri activi *Nicolae Bălcescu*" din Sibiu. Din anul școlar 1976/1977 pregătirea ofițerilor de pompieri s-a făcut în cadrul "Școlii militare de ofițeri activi" într-un local separat din București.⁵

Prin hotărârea C.P.Ex. al C.C. al P.C.R. din luna iunie 1976 s-a decis renunțarea la echivalarea celor trei ani de școală cu studiile universitare, formulă păstrată până în anul 1990.⁶

5. Un sediu separat a existat și pentru pregătirea ofițerilor de filaj (actualul sediu al Facultății de Arhivistică).

6. Pentru alte aspecte în legătură cu sistemul de învățământ al securității în deceniile șapte și opt vezi Cristian Troncotă, *Duplicarii. O istorie a Serviciilor de Informații și Securitate ale regimului comunist din România*, p.41-45.